

PATVIRTINTA
Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos Kauno teritorinio skyriaus vedėjas
(pareigų pavadinimas)

2024 m. gruodžio 19 d. tvirtinimo aktu Nr. IRKS-17

KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALUS APSAUGOS REGLAMENTAS

2024-12-19 Nr. IRKS-16
(data)

Kaunas
(parengimo vieta)

I. BENDRIEJI DUOMENYS

1. Bendrieji kultūros paveldo objekto duomenys¹:

1.1. pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre (toliau – Registras)

Šiluvos Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo koplyčios statinių kompleksas, 31214;

1.2. adresas Raseinių r. sav., Šiluvos sen., Šiluvos mstl., Jono Pauliaus II g. 7;

1.3. įrašymo į Registrą teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) Kultūros paveldo departamento
prie Kultūros ministerijos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba, 2007-05-09, Nr. KPD-RM-340;

1.4. inicijavimo skelbti saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) Kultūros paveldo
departamento prie Kultūros ministerijos direktorius, 2022-11-03 įsakymas Nr. I-265;

1.5. skelbimo saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) Lietuvos Respublikos
kultūros ministras, 2024-08-26 įsakymas Nr. IV-657;

1.6. skelbimo kultūros paminklų teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) -;

1.7. unikalus žemės sklypo Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre) 7273-0002-0168,
4400-4088-0284;

1.8. unikalus statinio Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre) 7291-7000-3019;

1.9. yra kito kultūros paveldo objekto apsaugos zonoje (kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalus kodas
Registre): -;

1.10. vertingosios savybės ar saugomos dalys ir elementai užfiksuoti ir teritorijos ribos apibrėžtos/nustatytos
(kultūros paveldo objekto apskaitos dokumento pavadinimas, data, Nr. , sudaręs/patvirtinęs subjektas)

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Trečiosios nekilnojamojo kultūros paveldo

¹Įrašomi duomenys, žinomi individualaus apsaugos reglamento sudarymo metu. Su pasikeitusiais 1.4, 1.5, 1.8, 1.9 punktuose nurodytais duomenimis valdytojai viešai ir nemokamai susipažįsta Kultūros vertybių registro duomenų bazėje interneto adresu: <http://kvr.kpd.lt/heritage>

vertinimo tarybos aktas, 2023-08-28, Nr. KPD-SK-492, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Trečioji nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba; Šiluvos Švč. Mergelės Marijos Apreiškimo koplyčios statinių kompleksas (31214) Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas, 2023-05-11, Kultūros paveldo centras;

1.11. už apsaugą atsakinga institucija (pavadinimas, centrinės buveinės ar padalinio adresas)

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritorinis skyrius, Rotušės a. 29, LT-44033, Kaunas.

II. PAVELDOSAUGOS REIKALAVIMAI

2. Kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos paveldosaugos reikalavimai

2.1. Bendrieji paveldosaugos reikalavimai

2.1.1. Šiluvos Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo koplyčios statinių komplekso apsaugos tikslas – saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui, viešajai pagarbai.

2.1.2. Statinių kompleksas saugomas kartu su jo teritorija – šios kultūros vertybės užimamu ir su ja funkciškai, kompoziciškai ar istoriškai susijusiu žemės plotu.

2.1.3. Saugomos visos vertingos statinių dalys bei elementai ir teritorija.

2.1.4. Draudžiama naikinti ar kitaip žaloti nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ir jo aplinkos autentiškumą bei vertingąsias savybes, registruotas Kultūros vertybių registre.

2.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos priežiūros reikalavimai

2.2.1. Nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ir kitų nekilnojamųjų daiktų, pripažintų turinčiais vertingųjų savybių ir esančių pavienio ar kompleksinio nekilnojamojo kultūros paveldo objekto teritorijoje arba kultūros paveldo vietovėje, savininko ar kitos valdymo teisės turėtojo (toliau – valdytojas) pareiga yra išsaugoti statinių kompleksą bei jo teritoriją.

2.2.2. Priežiūros tikslas – išsaugoti gerą fizinę nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos būklę, palaikyti tinkamą sanitarinę ir priešgaisrinę būklę, išvengti statinių ir jų teritorijos autentiškų savybių kitimo ir vandalizmo.

2.2.3. Nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos priežiūros darbai atliekami nepažeidžiant autentiškumo ir vertingųjų savybių, registruotų Kultūros vertybių registre.

2.2.4. Nekilnojamojo kultūros paveldo objekto valdytojas privalo savarankiškai atlikti saugomų statinių ir jų teritorijos priežiūros darbus: atlikti apžiūrą; valyti ir šalinti taršos šaltinius; pagal poreikį valyti lietaus nuvedimo sistemas; šalinti augalus, augančius ant statinių, lietloviuose, prie statinių pamatų; šalinti augalus, kurie kenkia antkapinių paminklų ar antkapių fizinei būklei, šalinti kerpes, samanas ir kt. organinius darinius bei valyti nešvarumus; grąžinti į pirmąją vietą ir įtvirtinti išslinkusius ar iškritusius elementus, jeigu jie nėra vertingos dalys bei elementai; prižiūrėti nekilnojamojo kultūros paveldo objekto apsaugos technines priemones – elektros sistemas, gaisro aptikimo, signalizavimo, žaibosaugos bei priešgaisrinės apsaugos, apsaugos nuo įsilaužimo, šildymo, bei vėdinimo sistemas, palaikančias būtiną mikroklimatą patalpose; šalinti atsiradusius nedidelius stogų dangų, lietaus nuvedimo sistemų, šildymo sistemų defektus.

2.2.5. Vertingąsias savybes valyti atsargiai, taip, kad išvengti objektų mechaninių pažeidimų, sausu būdu arba su švariu vandeniu naudojant minkštą šluostę, kempinę ar švelnų šepetėlį; valant vertingąsias savybes, nenaudoti cheminių ar organinės kilmės priemonių (išskyrus atitinkamos srities atestuotų restauratorių atliekamus konservavimo, restauravimo ir pan. darbus).

2.2.6. Statinių, teritorijos ir jų vertingųjų savybių priežiūros darbai atliekami nuolat, be projektinės dokumentacijos ir be atskiro institucijos, atsakingos už nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą, leidimo, darbai apmokami statinio savininko, valdytojo ar naudotojo lėšomis.

2.2.7. Statinio ir teritorijos savininkas, valdytojas ar naudotojas, sužinojęs apie nekilnojamojo kultūros paveldo objekto, jo vertingųjų savybių ar jo teritorijos sugadinimą, sužalojimą, sunaikinimą, vandalizmo aktą, fizinės būklės pablogėjimą, gresiančias arba įvykusias avarijas, turi nedelsdamas pranešti institucijai, atsakingai už nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą.

2.2.8. Statinių ir teritorijos savininkas, valdytojas ar naudotojas privalo leisti Lietuvos Respublikos kultūros ministro nustatyta tvarka institucijų, atsakingų už kultūros paveldo apsaugą, tarnautojams bei darbuotojams,

taip pat Valstybinės kultūros paveldo komisijos nariams ir pareigūnams ar jų įgaliotiems specialistams apžiūrėti nekilnojamąjį kultūros paveldo objektą, fiksuoti nekilnojamojo kultūros paveldo objekto būklę ir sutartomis sąlygomis atlikti tyrimus.

2.2.9. Statinių ir teritorijos savininkas, valdytojas ar naudotojas privalo sudaryti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir kitų įstatymų reikalavimus atitinkančias sąlygas visuomenei lankyti ir pažinti nekilnojamąjį kultūros vertybę.

2.2.10. Kapinės prižiūrimos ir tvarkomos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles.

2.3. Nekilnojamojo kultūros paveldo objekto naudojimo reikalavimai

2.3.1. 2024-08-26 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. IV-657 nekilnojamajam kultūros paveldo objektui ir jo teritorijai nustatytas tausojamo naudojimo saugojimo režimas.

2.3.2. Naudojant statinius ir jų teritoriją, turi būti sudarytos sąlygos juos pažinti, lankyti ir jais naudotis.

2.3.3. Naudojant statinius, jų teritoriją ir pritaikant juos dabarties poreikiams, negalima žaloti vertingųjų savybių ir autentiškos medžiagos.

2.3.4. Naudojant statinius ir jų teritoriją draudžiama:

2.3.4.1. teritorijoje bei statiniuose gaminti, sandėliuoti sprogstamąsias, degiąsias ir aplinką teršiančias medžiagas;

2.3.4.2. teritorijoje ir ant saugomų statinių įrengti atsinaujinančius energijos įrengimus (saulės šviesos energijos elektrines, saulės šilumos energijos kolektorius ir pan.) bei lauko antenas ar siūstuvus;

2.3.4.3. teritorijoje ir saugomuose statiniuose naudoti gamybines stakles ir kitokius mechaninius variklius, darančius dinaminį, vibracinį poveikį ir galinčius sukelti vertingųjų savybių pokyčius bei objekto ar jo dalių avarijas;

2.3.4.4. teritorijoje ir saugomuose statiniuose įrengti laboratorijas ir saugyklas, susijusias su nepalankiu kultūros paveldo objektui temperatūros ir drėgmės režimu, taip pat chemiškai aktyvių medžiagų naudojimui ir laikymui;

2.3.5.5. šalia įrengti komercinės reklamas, kurios savo dydžiu, išraiška ar forma nustelbtų kultūros paveldo objektus. Ant kultūros paveldo objektų reklamos rekomenduojama neįrengti. Ant dailės objektų reklama neįrengiama. Reklama teritorijoje įrengiama vadovaujantis kultūros ministro patvirtintomis reklamos kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose įrengimo taisyklėmis.

2.4. Nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos tvarkymo reikalavimai

2.4.1. Pagrindiniai nekilnojamojo kultūros paveldo objekto tvarkymo principai

2.4.1.1. Tvarkybos² darbų tikslas – sudaryti sąlygas dabarties ir ateities kartoms nekilnojamąjį kultūros paveldo objektą pažinti ir juo naudotis, išsaugant nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos vertingąsias savybes ir autentiškumą bei gerą nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos fizinę būklę, išryškinant vertingųjų savybių architektūrinį, dailės, istorinį, kraštovaizdžio, memorialinį, sakralinį ir urbanistinį pobūdžius.

2.4.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos tvarkyba atliekama:

2.4.2.1. vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą ir tvarkybą, reikalavimais;

2.4.2.2. vadovaujantis Kultūros vertybių registro duomenimis;

2.4.2.3. pagal atliktų mokslinių tyrimų išvadas;

2.4.2.4. pagal nustatytus paveldosaugos reikalavimus;

2.4.2.5. pagal Lietuvos Respublikos kultūros ministro patvirtintus paveldo tvarkybos reglamentus, nustatančius reikalavimus konkreitiems tvarkybos darbams;

2.4.2.6. pagal statybos techninius reglamentus, galiojančius tvarkomiesiems statybos darbams;

2.4.3. Reikalavimai tvarkybos ar tvarkomųjų statybos darbų projektų rengimui

2.4.3.1. Neprojektuoti sprendinių, galinčių naikinti, pažeisti ar neigiamai įtakoti vertingąsias savybes.

² Tvarkyba - nekilnojamajam kultūros paveldui išsaugoti atliekami darbai: taikomasis tyrimas, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas, šių darbų planavimas ir projektavimas (Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 2 straipsnio 34 punktą).

2.4.3.2. Projektų sprendiniai privalo garantuoti gerą fizinę objekto būklę ir praktinį naudojimą, leidžiantį išsaugoti pagrindinius jo kultūrinės vertės požymius ir teritoriją.

2.4.3.3. Projektų sprendinius pagrįsti istoriniais-archyviniais, menotyriniais, architektūriniais, polichrominiais, inžineriniais ir (ar) kitais reikalingais tyrimais. Nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimus gali vykdyti kultūros ministro patvirtinta tvarka atestuoti specialistai.

2.4.3.4. Prieš pradėdant statinių tvarkybos ar tvarkomuosius statybos darbus, atlikti esamos būklės fiksavimą, esant reikalui – statinių, jų dalių ar elementų apmatavimus.

2.4.3.5. Tvarkybai numatyti naudoti medžiagas, sudėtimi maksimaliai atitinkančias autentiškų medžiagų sudėtį, nenaudoti imitacijų. Restauravimo darbų metu prioritetas teikimas senosioms statybos technologijoms, tradiciniams medžiagų paruošimo ir gaminių apdirbimo, gamybos metodams. Prarastų kultūros paveldo objektų dalių ir elementų savito pavidalo (formos bei medžiagiškumo) atkūrimo atveju galimas naujų technologijų panaudojimas, išskyrus pakaitalus iš nenatūralių medžiagų ar imitacijas, - negalimi naudoti tokie gaminiai, kaip plastikinės apdailos lentelės, dengti profiliuota skarda pramoniniai sieniniai paneliai, čerpes imituojanti plieno skardos danga ir pan.

2.4.3.6. Pritaikant kultūros paveldo objektą, vertingosios savybės keičiamos minimaliai, sudarant galimybes atkurti būklę, buvusią iki pakeitimų.

2.4.3.7. Nepažeidžiant statinių vertingųjų savybių galima pritaikyti statinius šiuolaikiniais higienos ir saugos reikalavimams. Priimant inžinerinius sprendimus, būtina įvertinti jų poveikį statinių vertingosioms savybėms bei dermę esamų autentiškųjų statinių dalių kontekste.

2.4.3.8. Draudžiama padidinti statinių naudojimo intensyvumą, pristatyti antžeminius priestatus ir papildomus aukštus, įrengti naujas mansardas, formuoti naują planinę, komplekso teritorijos tūrinę erdvinę struktūrą ir kitaip naikinti autentiškumo požymius.

2.4.3.9. Siekiant išsaugoti šį architektūros paveldą, būtina vadovautis Europos architektūros paveldo apsaugos konvencijos nuostatomis, Vienos chartija ir kitais architektūros paveldą reglamentuojančiais teisės aktais.

2.4.4. Kiti reikalavimai tvarkybos ir tvarkomiesiems statybos darbams

2.4.4.1. Rengti tvarkybos darbų projektus, atlikti tyrimus, tvarkybos darbus, paveldosaugos (specialiąją) ekspertizę, vadovauti tvarkybos darbų projektų vykdymo priežiūrai, tvarkybos darbams turi teisę kultūros ministro patvirtinta tvarka atestuoti specialistai. Atlikti nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybą gali ir neatestuoti pagalbininkai, vadovaujami atestuoto specialisto, atsakančio už šiuos darbus.

2.4.4.2. Tvarkybos ir (ar) tvarkomieji statybos darbai vykdomi pagal projektinę dokumentaciją, suderinus projektą ir teisės aktų nustatyta tvarka gavus leidimą tvarkybos darbams ir (ar) statybą leidžiantį dokumentą tvarkomiesiems statybos darbams atlikti.

2.4.4.3. Statytojas (užsakovas) privalo organizuoti tvarkybos darbų projekto vykdymo priežiūrą, susidedančią iš tvarkybos darbų projekto sprendinių įgyvendinimo priežiūros ir techninės priežiūros, kuriomis užtikrinama, kad tvarkybos darbai būtų atliekami pagal projektą, vadovaujantis paveldo tvarkybos reglamentais nustatytais reikalavimais ir kokybiškai. Kai tvarkybos darbų projektas yra sudėtinė statinio projekto dalis, tokio bendro projekto vykdymo priežiūra ir techninė priežiūra vykdoma Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka, vadovaujantis statybos techniniuose reglamentuose ir paveldo tvarkybos reglamentuose nustatytais reikalavimais.

2.4.4.4. Atlikti nekilnojamojo kultūros paveldo vertingųjų savybių (antkapinių ir kitų atminties bei dekoratyvinių paminklų, skulptūrų) tyrimų, konservavimo ir restauravimo darbus turi teisę kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka atestuoti restauratoriai.

2.4.4.5. Jei atliekant žemės judinimo, tvarkybos, statybos ar kitokius darbus statiniuose ir jų teritorijoje aptinkama archeologinių radinių ar galimų vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniiui (ar už paveldo apsaugą atsakingam specialistui), o šis informuoja Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos.

2.4.5. Nekilnojamojo kultūros paveldo teritorijos tvarkymo principai

2.4.5.1. Kultūros paveldo objekto teritorija yra reikalinga kultūros paveldo objektui naudoti ir nuo kultūros paveldo objekto neatsiejama.

2.4.5.2. Visi teritorijų planavimo, žemės sklypų formavimo, tvarkybos, statybos, žemės judinimo darbai ar kita veikla vykdomi išsaugant teritoriją ir jos vertingąsias savybes, registruotas Kultūros vertybių registre.

2.4.6. Reikalavimai inžinerinių ir kt. statinių ar įrenginių statybai teritorijoje

2.4.6.1. Draudžiama kultūros paveldo objekto teritorijoje statyti naujus pastatus.

2.4.6.2. Statinių ar jų teritorijos pritaikymas žmonėms su negalia neturi neigiamai įtakoti vertingųjų savybių, pritaikant siekti architektūrinės darnos ir minimalios vizualinės raiškos.

2.4.6.3. Esat būtinybei, teritorijoje galima įrenginių, mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių (suolų, šviestuvų ir pan.) statyba. Prioritetas – laikiniems, nestacionariems statiniams. Nauji objektai turi būti aukštos estetiškos ir gamybos kokybės, pagaminti iš natūralių medžiagų, priderinti prie saugomos aplinkos, įrengiami ar statomi parenkant vietas, mažiausiai įtakojančias vertybės aplinką ir apžvalgą.

2.4.6.4. Teritorijoje ir nekilnojamojo kultūros paveldo objekto artimoje aplinkoje nestatyti statinių, kurie aukščiau, apimtimi ar išraiška nustelbtų kultūros paveldo objektą, pakenktų šio kultūros paveldo objekto apžvalgai.

2.4.7. Reikalavimai kultūros paveldo objekto teritorijos apželdinimui

2.4.7.1. Teritorijoje augantys želdiniai prižiūrimi ir tvarkomi pagal želdynų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

2.4.7.2. Draudžiama šalia nekilnojamojo kultūros paveldo objektų bei teritorijos vertingųjų savybių sodinti želdinius, kurių šaknys galėtų pakenkti saugomų statinių pamatams, antkapinių paminklų bei antkapių konstrukcijoms.

2.4.7.3. Draudžiama sodinti naujus želdinius, kurie savo aukščiau bei tūriu pakenktų nekilnojamojo kultūros paveldo objekto apžvelgiamumui.

2.4.8. Reikalavimai transporto srautams

2.4.8.1. Motorines transporto priemones statyti leidžiama tam tikslui skirtose ir specialiais ženklais pažymėtose vietose.

3. Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir pozonių paveldosaugos reikalavimai (įrašyti jeigu laikinai nenustatoma apsaugos zona ar nenustatomas fizinės ar vizualinės apsaugos pozonis): vadovaujantis NKPAJ 11 straipsnio 7 dalimi, apsaugos zona nenustatoma, kadangi kultūros paveldo objektas patenka į kultūros paveldo vietovės – Šiluvos miestelio istorinės dalies (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 12631) teritoriją.

Kultūros paveldo departamento
prie Kultūros ministerijos
Kauno teritorinio skyriaus vyr. specialiste
(reglamentą parengusio pareigos)

(parašas)

Irma Kiverytė
(vardas, pavardė)

KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALIAUS APSAUGOS REGLAMENTO TVIRTINIMO AKTAS

2024-12-19 Nr. IRKS-17
(data)

Kaunas
(tvirtinimo vieta)

Tvirtinu Šiluvos Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo koplyčios statinių komplekso (unikalus kodas kultūros vertybių registre – 31214), individualų apsaugos reglamentą.

Parengimo data: 2024-12-19

Rengėjas (-ai): Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritorinio skyriaus vyr. specialistė Irma Kiverytė

Apsaugos zona (pažymėti):

☐	laikina nenustatoma apsaugos zona
☒	nenustatomas fizinės apsaugos pozonis
☒	nenustatomas vizualinės apsaugos pozonis

Apsaugos zonos ir jos pozonių ribų plano techninį rengimo darbą atliko: -

Prie tvirtinimo akto pridedama: Kultūros paveldo objekto individualus apsaugos reglamentas, 5 lapai.

*Kultūros paveldo departamento
prie Kultūros ministerijos
Kauno teritorinio skyriaus vedėjas*
(tvirtinančiojo pareigos)

(parašas)

Svaigedas Stoškus
(vardas, pavardė)

A.V.